

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

2025/2026

MŠ Javorník, Polská 488- p.o., 79070 Javorník

MOTTO:

KAŽDÝ DEN OBJEVUJEME NÁŠ KOUZELNÝ SVĚT

Č. j. : 50/2025

Účinnost od 1.9.2025

Zpracovala: Bc. Kubincová Iva a kolektiv zaměstnanců MŠ

OBSAH:

1. OBECNÉ ÚDAJE
2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY
4. PEDAGOGICKÝ TÝM
5. ŘEDITELKA JAKO LÍDR
6. UČITELKA JAKO PRŮVODKYNĚ DĚTÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ
7. ASISTENT PEDAGOGA JAKO PARTNER UČITELE
8. PODMÍNKY PRO REALIZACI PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
9. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
10. ZÁSADY PRO VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠVP
11. CÍLE A POJETÍ PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
12. INKLUZE A VZDĚLÁVÁNÍ DVOULETÝCH DĚTÍ
13. ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A ZÁKLADNÍCH GRAMOTNOSTÍ
14. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
15. NÁVAZNOST PŘEDŠKOLNÍHO A ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
16. AUTOEVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY
17. PORTFOLIO
18. PEDAGOGICKÁ DIANOSTIKA
19. INTEGROVANÉ BLOKY
20. KLÍČOVÉ KOMPETENCE
21. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI
22. PŘÍLOHY

1. OBECNÉ ÚDAJE

ŠVP obsahuje identifikační údaje školy, popisuje charakteristiku školy, pedagogický tým školy, podmínky pro vzdělávání, charakteristiku vzdělávacího programu, vzdělávací obsah a plán autoevaluace.

Název ŠVP PV je „Kouzelný svět“ zpracovaný celým kolektivem MŠ. Jedná se o zkušební formu na školní rok 2025/2026 do 31.8.2026.

2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

- název dokumentu „Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“ s názvem „Kouzelný svět“.
- Název školy: Mateřská škola Javorník, Polská 488- p.o., 790 70 Javorník
- email: mspolska.javornik@tiscali.cz ,IČ: 70986231, DS: rfzksan , t.č.: 731569212
- ředitel školy: Bc. Kubincová Iva
- provoz MŠ : 6,00 hod. – 16,00 hod.
- zřizovateli: Město Javorník, nám. Svobody 134, 790 70 Javorník,
email: www.mestojavornik.cz, IČ: 00302708, DS: ejmbdv

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola je jedna ze dvou mateřských škol ve městě Javorník. Nachází u hlavní cesty směrem k polským hranicím a má blízko ke středu města. Výhled, jak z přední strany budovy, tak se zadní strany, umožňuje krásný pohled na dominu města Javorník a to na Zámek Jánský Vrch.

V blízkém okolí mateřské školy se nachází kopec „Kravčák“ s dřevěným přístřeškem umožňující řízené činnosti v přírodě a stolní činnosti. Poblíž MŠ se nachází i zámecký park, ve kterém děti tráví hodně času s pohybovými aktivitami sloužící k procvičování hrubé motoriky a v neposlední řadě samotné okolí zámku Jánský Vrch, které slouží ke zdolávání nerovných překážek a dalším sportovním aktivitám.

Budova mateřské školy je tří poschodová budova z roku 1880. Prostory ke vzdělávání a hrám dětí jsou určeny v prvním a druhém patře. Půdní prostory slouží k archivaci a úschovně materiálů. Budova je

podsklepena s umístěním plynového kotle, skladem na brambory a s úschovnými prostory na potřebný venkovní pomůcky pro běžný chod MŠ. Mateřská škola je jedna ze dvou mateřských škol ve městě Javorník. Nachází se u hlavní cesty směrem k polským hranicím a má blízko ke středu města. Výhled, jak z přední strany budovy, tak se zadní strany, umožňuje krásný pohled na dominu města Javorník, a to na Zámek Jánský Vrch.

Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole činí 55 dětí. Mateřská škola má 3 homogenní třídy rozdělených podle věků dětí.

Třída Zajíčků – nejmladší děti ve věku od 2 do 3,5 let.

Třída Veverek – děti ve věku 3,5 až 5 let.

Třída Soviček – děti předškolního věku od 5 do 6 let.

Věkové složení tříd se může měnit podle aktuálních přijatých dětí. Názvy tříd se také mohou měnit, záleží na domluvě mezi kolektivem MŠ.

Během dne dochází k tvoření heterogenních skupin dětí při pobytu venku, odpoledních hrách a různých společných setkání (společné hudební chvíle...).

4. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

Pedagogický tým naší školy tvoří ředitelka, kvalifikované učitelky a asistenti pedagoga. Společně vytváří přátelské, bezpečné a podnětné prostředí, ve kterém se děti cítí dobře, svobodně a respektovaně. Mají bohaté zkušenosti v oblasti předškolního vzdělávání a průběžně se dále vzdělávají, aby mohly co nejlépe reagovat na individuální potřeby dětí a aktuální trendy v pedagogice. Ve své práci kladou důraz na podporu přirozeného rozvoje dítěte, hru jako hlavní prostředek učení, posilování samostatnosti, sociálních dovedností a tvořivosti.

Pokud je dětem doporučeno podpůrné opatření, jsou do týmu přijatí asistenti pedagoga, kteří jsou důležitou součástí týmu. Pomáhají při každodenních činnostech, věnují se dětem se specifickými potřebami a zajišťují plynulý chod dne. Spolupráce mezi učitelkami, asistenty a vedením školy probíhá v atmosféře vzájemného respektu, důvěry a otevřené komunikace.

Cílem je, aby každé dítě prožilo v mateřské škole radostné a smysluplné období, které ho přirozeně připraví na další vzdělávání i život ve společnosti.

5. ŘEDITELKA JAKO LÍDR MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ředitelka naší mateřské školy zastává klíčovou roli nejen jako vedoucí pracovní, ale především jako lídr vzdělávacího procesu a týmové spolupráce. Jejím hlavním cílem je vytvářet podmínky pro kvalitní předškolní vzdělávání, podporovat profesní růst pedagogického týmu a zajišťovat, aby každé dítě mělo možnost rozvíjet svůj potenciál v bezpečném a podnětném prostředí.

Ředitelka

- Určuje směřování školy (nastavuje dlouhodobou vizi a priority školy v souladu s potřebami dětí, rodičů a týmu).
- Podporuje spolupráci (vytváří otevřené a respektující pracovní prostředí).
- Rozvíjí tým (motivuje, inovuje, usiluje o profesionální růst každého jednotlivce).
- Reprezentuje školu navenek (komunikuje s rodiči, zřizovatelem, odborníky i veřejností, prosazuje zájmy školy a buduje její dobré jméno).
- Stará se o klima školy (usiluje o to, aby škola byla spokojeným místem pro děti, rodiče a zaměstnance).

6. UČITELKA JAKO PRŮVODKYNĚ DĚTÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ

Učitelka v mateřské škole je nositelkou znalostí, citlivou průvodkyní dětí na jejich cestě objevování, růstu a učení. Vnímá dítě jako jedinečnou osobnost, je mu oporou v radostech i nesnázích.

Učitelka:

- Pozoruje a naslouchá (vnímá potřeby, zájmy a emoce dětí a podle toho přizpůsobuje vzdělávací nabídku i přístup).
- Podporuje přirozenou zvědavost (místo předávání hotových informací dává dětem prostor klást otázky, hledat souvislosti a tvořit si vlastní zkušenosti).
- Vede (motivuje dítě, aby samo chtělo zkoumat, zkoušet, ptát se a učit se).
- Buduje vztah založený na důvěře a respektu (každé dítě přijímá takové, jaké je, a pomáhá mu rozvíjet sebevědomí a sebedůvěru).

- Je vzorem chování (svou komunikací, klidem a empatií ukazuje dětem, jak řešit situace, spolupracovat a naslouchat druhým).

7. ASISTENT PEDAGOGA JAKO PARTNER UČITELE

- Je nedílnou a plnohodnotnou součástí týmu.
- Spolu s učitelkou se podílí na vytváření podnětného, bezpečného a vstřícného prostředí pro všechny děti, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Podporuje individuální potřeby dětí (pomáhá dětem, které potřebují více času, podpory či přizpůsobený přístup, aby se mohly plnohodnotně zapojit do všech činností ve třídě).
- Zajišťuje plynulý chod dne (podílí se na přípravě a realizaci aktivit, přechodových situacích - oblékání, hygiena, stolování) i na zajištění klidného průběhu dne.
- Podporuje komunikaci (pomáhá dětem navazovat vztahy s vrstevníky, rozvíjí jejich jazykové dovednosti a učí je vyjadřovat své potřeby přiměřeným způsobem).
- Působí preventivně (díky své přítomnosti může včas zachytit obtížné situace, nabídnout pomoc nebo být oporou dítěti, které ji právě potřebuje).

8. PODMÍNKY PRO REALIZACI PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní vzdělávání je realizováno v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a je postaveno na respektování potřeby dítěte, podpoře jeho přirozeného vývoje a vytváření prostředí, ve kterém se může cítit bezpečně, svobodně a přijímané.

Materiální a prostorové podmínky

- Třídy jsou vybaveny funkčně, bezpečně a esteticky, s ohledem na věkové potřeby dětí.
- Vybavení je variabilní a umožňuje spontánní i řízené činnosti, individuální i skupinovou práci.
- Prostor je pravidelně obměňován a doplňován podle aktuálních zájmů dětí a vzdělávacího obsahu.
- Děti mají každodenní přístup k venkovním prostorům, které podporují pohyb, hru i kontakt s přírodou.

Psychosociální podmínky

- Vztahy mezi dětmi a dospělými jsou založeny na důvěře, respektu a bezpečí, toleranci, ohleduplnosti, zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře.
- Podporujeme pozitivní atmosféru ve třídě, kde má každé dítě možnost být samo sebou a cítit se přijímané.
- Děti nejsou do činností nuceny, ale motivovány k aktivnímu zapojení.
- Pracujeme s emocemi, podporujeme empatii, spolupráci i řešení konfliktů.
- Osobní svoboda dětí je vyvážená potřebou dodržovat řád a pravidla soužití.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost využít klidný koutek a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností.

Organizační podmínky

- Denní režim je flexibilní, respektuje potřeby dětí a umožňuje reagovat na aktuální situace ve třídě.
- Děti mají dostatek času na hru, spontánní činnosti i relaxaci.
- Pedagogové pracují ve dvojici nebo v týmu (učitelka + asistent pedagoga), aby byla zajištěna individuální podpora dětí.
- Zařazujeme aktivity uvnitř i venku, podle počasí a sezóny.

Personální podmínky

- Výchovu a vzdělávání zajišťuje kvalifikovaný pedagogický tým, který se dále vzdělává a reflektuje svou praxi.
- Důležitou součástí týmu jsou asistenti pedagoga, kteří podporují děti se specifickými potřebami a spolupracují s učitelkami.
- Pedagogové sdílejí zkušenosti, plánují společně a vytváření jednotné a podpůrné prostředí.

Spolupráce s rodinou

- Zaměstnanci školy přistupují k jednotlivým rodinám s porozuměním a respektem, vytvářejí podmínky ke spolupráci, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost informací, které jim byly svěřeny.

- Mateřská škola ve spolupráci s rodinou vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Mateřská škola umožňuje zákonným zástupcům podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se vzdělávání i různých programů.
- Mateřská škola nastavuje systém předávání informací o pokrocích v učení, vývoji a další podpoře rozvoje dítěte.
- Mateřská škola podporuje informovanost zákonných zástupců o podmínkách plynulého přechodu dítěte z mateřské do základní školy.
- Mateřská škola informuje zákonné zástupce o možnostech spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Životospráva

- Dětem je zajištěn dostatečný pobyt venku každý den, a to za každého počasí s výjimkou extrémních podmínek.
- Pravidelně zařazujeme pohybové aktivity, spontánní i řízené, které podporují rozvoj hrubé a jemné motoriky, koordinace a zdravého tělesného vývoje.
- Děti mají možnost volného přístupu k tekutinám v průběhu celého dne a je jim poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle zásad zdravé výživy, s ohledem na případné dietní potřeby a doporučení rodičů a odborníků.
- Vedeme děti k samostatnosti při stolování a ke kultuře jídla.
- Zajišťujeme klidové a relaxační aktivity v průběhu dne podle potřeb dítěte.
- Respektujeme, že každé dítě má individuální potřebu odpočinku a spánku – nenutíme děti spát, ale nabízíme alternativy klidových činností.
- V rámci prevence zdraví zařazujeme i prvky duševní hygieny, podporujeme emoční pohodu, bezpečné a podnětné prostředí a zdravé sociální vztahy mezi dětmi i dospělými.

Věcné podmínky

- Prostedí mateřské školy je uspořádáno tak, aby bylo bezpečné, hygienicky nezávadné, esteticky podnětné a podporovalo samostatnost, tvořivost i sociální interakce dětí.
- Třídy jsou vybaveny vhodným a přiměřeným nábytkem odpovídající antropometrickým požadavkům předškolních dětí.

- Prostorové uspořádání je flexibilní a umožňuje dětem jak pohybové aktivity, tak klidové činnosti.
- Hračky, pomůcky, materiály a didaktické vybavení jsou volně přístupné a přehledně uspořádané tak, aby si je děti mohly samostatně vybírat a tím rozvíjet své zájmy samostatnost a odpovědnost.
- Pravidelně dochází k obnově a doplňování materiálů s ohledem na aktuální potřeby dětí i pedagogického procesu.
- Každá třída má k dispozici vlastní sociální zařízení odpovídající věku dětí, hygienické zázemí a prostor pro odpočinek.
- Součástí školy je také školní kuchyně s výdejnou, která zajišťuje zdravé stravování.
- Venkovní prostředí školy (školní zahrady, venkovní učebna) je využíváno denně k pohybovým, herním a badatelským aktivitám. Je uzpůsobeno k celoročnímu pobytu venku a podporuje kontakt dětí s přírodou přirozený pohyb a ekologicky odpovědný přístup.
- Dbáme na to, aby všechny věcné podmínky odpovídaly bezpečnostním normám, byly pravidelně kontrolovány a upravovány v souladu s potřebami dětí i rozvojem vzdělávacího programu.

9. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- Vzdělávací program naší mateřské školy vychází z revidovaného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání RVP PV 2025. Je postaven na principech respektujícího přístupu k dítěti, jeho individuálním potřebám, tempu i možnostem.
- Hlavním cílem je podpora celostního rozvoje osobnosti dítěte, jeho samostatnosti, kompetencí a připravenosti pro další vzdělávání i život ve společnosti.
- Vzdělávání probíhá formou integrovaného učení, založeného na prožitku, hře, experimentování, objevování a přímé zkušenosti.
- Děti jsou aktivními spolutvůrci vzdělávacího procesu, učí se v přirozených situacích a kontextech.
- Pedagog podporuje jejich zvědavost, samostatnost, sociální dovednosti a spolupráci.
- Vzdělávací obsah je uspořádán do vzdělávacích oblastí dle RVP PV 2025 a propojuje tematické celky s ohledem na aktuální zájmy dětí, roční období a životní situace.
- Při plánování respektujeme principy inkluzivního vzdělávání – vzdělávací nabídka je přístupná všem dětem, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami či jiným mateřským jazykem.

- Součástí programu je důraz na pohodu a duševní zdraví dětí, rozvoj emoční inteligence, zdravé mezilidské vztahy a podporu pozitivního klimatu ve třídách.
- Zohledňujeme potřebu pobytu venku, přirozeného pohybu a kontaktu s přírodou.
- Za důležité považujeme i environmentální výchovu, digitální gramotnost přiměřenou věku dětí a spolupráci s rodinou.
- Vzdělávací program je otevřený, pružný a reaguje na aktuální potřeby dětí i společnosti.
- Sledujeme jeho kvalitu a pravidelně ho vyhodnocujeme v rámci autoevaluace školy.

Vzdělávací obsah

- Je v souladu s RVP PV 2025 členěn do pěti vzdělávacích oblastí, které jsou vzájemně propojené a rozvíjeny v integrovaných tematických celcích.
- Vzdělávání je založeno na přirozených situacích, hře, prožitku a zkušenostech dětí.
- Obsah je plánován flexibilně s ohledem na aktuální potřeby, zájmy a vývoj dětí.

1. Dítě a jeho tělo

- Cílem oblasti je podpora zdravého tělesného vývoje, pohybových dovedností, koordinace, poznávání vlastního těla a rozvoj sebeobsluhy.
- Zaměřujeme se na vytváření základních hygienických, stravovacích a bezpečnostních návyků, podporujeme zdravý životní styl a aktivní pobyt venku.
- Rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku prostřednictvím pohybových her, cvičení, manipulace s předměty i tvořivých činností.

2. Dítě a jeho psychika

- Tato oblast zahrnuje rozvoj poznávacích schopností, řeči, myšlení, paměti, představivosti, tvořivosti a emoční inteligence.
- Děti si osvojují jazyk, slovní zásobu a schopnost komunikace v různých situacích.
- Učí se vyjadřovat své myšlenky, pocity i potřeby, naslouchat druhým a porozumět jim.
- Podporujeme základy předčtenářské a předmatematické gramotnosti a rozvoj logického i kritického myšlení.

3. Dítě a druhý a společnost

- Důraz je kladen na rozvoj sociálních dovedností, mezilidských vztahů, empatie, spolupráce a řešení konfliktů.
- Děti se učí respektovat pravidla soužití, přijímat zodpovědnost za své chování a chápat důsledky svého jednání.

- Vedeme je k úctě k druhým lidem, pomoci slabším a k posilování zdravých vztahů ve skupině.
- Vytváříme klima důvěry, bezpeční a přijetí.

4. *Dítě a svět*

- Děti se učí orientovat v prostředí, poznávat přírodní zákonitosti, životní cykly, souvislosti a děje.
- Rozvíjíme u nich kladný vztah k přírodě, environmentální odpovědnost, základní znalosti o světě lidí, kultuře, technologiích a společnosti.
- Podporujeme zvědavost, badatelský přístup a touhu po poznání.
- Seznamujeme děti i s kulturními tradicemi a hodnotami.

10. ZÁSADY PRO VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠVP

Mateřská škola vyhodnocuje ŠVP z pohledu kvality vzdělávání, zejména:

- funkčnosti a srozumitelnosti dokumentu všem učitelům a dalším aktérům
- aktuálnosti personálního zajištění a podmínek pro realizaci vzdělávání
- naplňování vize a cíle, případně profilace školy
- uplatňování vhodných vzdělávacích strategií s ohledem na učení dětí
- funkčnosti procesu pedagogického diagnostikování
- zajištění individualizovaného vzdělávání vycházejícího z aktuálních potřeb, možností a zájmů každého dítěte
- aktuálnosti vzdělávacího obsahu

ŠVP je možné upravit na základě jeho předchozího vyhodnocení, autoevaluace školy, v souvislosti s úpravou RVP PV nebo změnou právních předpisů, které mají na ŠVP vliv. Pokud není určeno jinak, ŠVP se aktualizuje k začátku nového školního roku.

Zásadnější úpravy jsou obvykle řešeny vydáním nového ŠVP. Úpravy menšího rozsahu mohou být realizovány formou dodatku ke stávajícímu ŠVP.

Forma vydání úprav je v pravomoci ředitele školy, musí být zajištěna jednoznačnost a srozumitelnost upraveného ŠVP, musí být zřejmé, odkdy jsou změny účinné a že změny vydal ředitel školy. Každá verze ŠVP má vlastní číslo jednací.

11. CÍLE A POJETÍ PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní vzdělávání podporuje zdravý rozvoj a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializaci i společenskou kultivaci. Pojem předškolní vzdělávání v sobě proto zahrnuje všechny aspekty výchovy, vzdělávání a péče.

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je rozvíjet osobnost dítěte po stránce sociální, emocionální, kognitivní i fyzické s ohledem na jeho dispozice a jedinečnost tak, aby na konci předškolního vzdělávání bylo samostatnou osobností, schopnou zvládat nároky života, které jsou na ni běžně kladeny v prostředí jí blízkém, především v prostředí rodiny a školy.

Cíle předškolního vzdělávání jsou formulované očekávanými výsledky učení v klíčových kompetencích, očekávanými výsledky učení ve vzdělávacích oblastech a vymezením základních gramotností.

Pojetí předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání přináší dítěti první zkušenost s institucionálním vzděláváním. Jeho záměrem je podporovat a doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni zajistit dítěti prostředí s dostatkem podnětů k jeho vývoji, socializaci a učení. Nabízí vstřícné a podnětné vzdělávací prostředí, ve kterém se každé dítě cítí jistě, bezpečně a spokojeně. V souladu s demokratickými a humanistickými hodnotami naší společnosti je předškolní vzdělávání orientované na osobnostní rozvoj dítěte, který staví na respektu k jeho individualitě a jedinečnosti. Jedná se o individualizované vzdělávání.

V předškolním věku jsou vytvářeny předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a pro celoživotní učení tím, že jsou za všech okolností maximálně podporovány rozvojové možnosti každého dítěte, jeho vývojová specifika a potenciality. V etapě předškolního vzdělávání jsou přítomny osobnostní rozdíly mezi dětmi, stejně tak jako rozdíly ve výsledcích jejich učení. Předškolní vzdělávání neusiluje o vyrovnávání těchto rozdílů, ale o vyrovnávání vzdělávacích šancí každého dítěte.

Předškolní vzdělávání je založené na inkluzivních principech, usiluje o otevřenost a respekt k rozmanitostem ve společnosti a ke vzájemnému porozumění mezi lidmi. Vychází z podstaty, že odlišnost je běžným společenským jevem. Společné vzdělávání je chápáno jako podnětné a obohacující. Představuje právo na začlenění každého dítěte do vzdělávacího systému s respektem k jeho jedinečnosti z různých úhlů pohledu.

12. INKLUZE A VZDĚLÁVÁNÍ DVOULETÝCH DĚTÍ

Zaměřujeme se na prvek inkluzivního vzdělávání jako zásadní vzdělávací proces pro všechny děti, včetně těch nejmladších, od dvou let. Naším cílem je, aby každé dítě se cítilo v našem vzdělávacím prostředí bezpečně, akceptováno a podporováno ve svém osobním rozvoji. Podporujeme jejich celkový rozvoj jako jednotlivců, kteří budou moci plně se zapojit do společnosti. Zaměřujeme se:

1. Individuální přístup: Respektujeme individualitu každého dítěte a přizpůsobujeme vzdělávací činnosti tak, abychom podporovali jejich specifické potřeby a zájmy.
2. Hravost a prožitek: vzdělávání dvouletých dětí je postaveno především na principech her. Hravé učení stimuluje zvědavost a podporuje rozvoj kognitivních, motorických a sociálních dovedností.
3. Sociální a emocionální rozvoj: Klade důraz na vytváření zdravých vztahů, rozvoj empatie a schopnosti komunikace. Učíme děti poznávání a vyjadřování emocí, čímž podporujeme jejich emocionální inteligenci.

Inkluzivní přístup

- Diverzita aktivit: široká škála aktivit, které zohledňují různé úrovně vývoje a vzdělávacích stylů, čím zajišťujeme, že všechny děti mají příležitost zapojit se a učit se.
- Podpora rodin: aktivní zapojení rodin do vzdělávacího procesu je nezbytné. Spolupracujeme s rodiči na sdílení informací o rozvoji dětí a na vytváření domácího prostředí podporujícího vzdělávání.
- V případě dětí se specifickými potřebami zajišťujeme spolupráci s odborníky, abychom zajistili individuálně přizpůsobený přístup.

13. ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A ZÁKLADNÍCH GRAMOTNOSTÍ

Klíčové kompetence jsou univerzální nad oborové vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty potřebné k úspěšnému osobnímu, pracovnímu i společenskému životu v 21. století.

Gramotnosti patří k celoživotně se rozvíjející vybavenosti člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami. Uplatňují se zejména tam, kde je kladen důraz na jejich praktické využití v různých individuálních i sociálních kontextech, v rozmanitých životních situacích.

Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání směřují k osobnostnímu rozvoji dítěte. Společně s utvářením gramotností představují propedeutiku pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setká později.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány kompetence k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, kulturní, digitální. Za základní gramotnosti jsou považovány čtenářská a matematická.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti tvoří základ pro další příznivý rozvoj a vzdělávání dítěte. Jejich rozvíjení souvisí zejména se vzdělávacími strategiemi, které jsou využívány, a podmínkami, které jsou pro vzdělávání vytvářeny. Předškolní vzdělávání otevírá možnosti pro systematické utváření jejich prvotních základů v míře odpovídající individuálním možnostem každého dítěte.

14. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

K dosažení cílů předškolního vzdělávání jsou využívány vzdělávací strategie, které v plné míře respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných učitel zahrnuje do volby vzdělávacích strategií přizpůsobených jejich individuálním potřebám současně i podpůrná opatření, která umožňují plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte. Východisky k volbě vzdělávacích strategií jsou konstruktivismus, vycházející z konstruování poznatků na základě vlastních zkušeností, a informace o osobnosti dítěte získané prostřednictvím metod pedagogického diagnostikování.

Při volbě vzdělávacích strategií je důležité respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku. K nejvýznamnějším způsobům učení patří spontánní učení, probíhající zejména v rámci hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. Spontánní činnosti a hra jsou významnou součástí denního programu.

Vedle spontánních činností a her jsou v předškolním vzdělávání dětem nabízeny vzdělávací činnosti, které připravuje učitel. Z hlediska míry vedení učitelem mohou být koncipovány jako nepřímé řízené, v nichž učitel dává dítěti možnost výběru z rozmanité nabídky. Dalším typem jsou řízené vzdělávací činnosti. V obou typech vzdělávacích činností působí učitel v roli průvodce dítěte na jeho cestě za poznáním. Jeho přístup je podporující, projevuje se respektující komunikací, vylučuje manipulaci s dítětem a vytváření soutěživého prostředí.

Vzdělávací činnosti je vhodné realizovat prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení.

- **Prožitkové učení** je založené na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvědavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat.
- **Kooperativní učení**, založené na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi.
- **Situační učení** staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm.
- **Sociální učení** je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány všechny základní organizační formy: **skupinová, individuální a hromadná**. Zařazování skupinové formy vzdělávání založené na kooperativním učení představuje důležitou vzdělávací strategii předškolního vzdělávání.

15. NÁVAZNOST PŘEDŠKOLNÍHO A ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

RVP PV definuje pojetí a cíle předškolního vzdělávání, vymezuje klíčové kompetence a jim odpovídající vzdělávací strategie, určuje vzdělávací obsah. Na tyto atributy předškolního vzdělávání plynule navazuje základní vzdělávání, které zejména ve svém počátku uplatňuje stejné vzdělávací strategie. Tím umožňuje dítěti postupně se adaptovat na změnu prostředí, přijímat nové povinnosti a výzvy, přijmout sociální roli žáka. V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) je tato návaznost podchycena v klíčových kompetencích, základních gramotnostech, vzdělávacích oblastech a průřezových tématech.

Očekávané výsledky učení v klíčových kompetencích a vzdělávacích oblastech z RVP PV dávají učiteli v 1. ročníku základní školy představu o tom, k čemu jsou děti v předškolním vzdělávání vedeny a co obvykle na vstupu do základního vzdělávání dokážou. Učitel na tyto výsledky navazuje s respektem k jejich aktuálním potřebám, možnostem a zájmům.

Dítě na konci předškolního vzdělávání zpravidla:

- projevuje zájem o učení, objevování a poznávání světa kolem sebe;
- poradí si v běžných situacích;

- má osvojené základní sebeobslužné návyky;
- vyjadřuje své potřeby;
- pojmenuje své silné a slabé stránky, zájmy;
- domluví se s ostatními, spolupracuje;
- dodržuje základní společenská pravidla;
- chová se ohleduplně k druhým;
- adaptuje se na nové prostředí a přijímá změny.

16. AUTOEVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně slouží jako východisko pro další práci. Jedná se o systematické, pravidelné a komplexní hodnocení jednotlivých oblastí práce školy:

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání

Mateřská škola si v rámci tvorby ŠVP vytváří vlastní plán autoevaluace, podle kterého bude postupovat.

Proces autoevaluace

Autoevaluaci provádí ředitel školy s týmem pedagogických i nepedagogických pracovníků a zákonnými zástupci dětí. Pro autoevaluaci si mateřská škola vytváří kritéria, která konkretizují požadavky uvedené v tomto dokumentu.

Výsledky autoevaluace propojuje mateřská škola s výsledky externího hodnocení České školní inspekce. Na jejich základě přijímá opatření vedoucí ke zkvalitnění předškolního vzdělávání. S výsledky autoevaluace jsou její aktéři seznamováni.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Důležitou oblastí autoevaluace je vyhodnocování výsledků vzdělávání, které spočívá v míře dosahování očekávaných výsledků učení ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích. Učitel je vyhodnocuje

průběžně a systematicky prostřednictvím metod a nástrojů pedagogického diagnostikování s cílem podpořit každé dítě v jeho učení.

Informace získané o dítěti dokladují učitelé v diagnostickém portfoliu. Do jeho tvorby zapojují dítě, případně i zákonné zástupce. Nasbírané informace jsou zpětnou vazbou o pokrocích ve vývoji a učení dítěte pro všechny tři strany: učitele, dítě i zákonné zástupce. Přístup k nim má také Česká školní inspekce, případně další aktéři vzdělávání.

Učitel je využívá:

- při plánování vzdělávací nabídky,
- jako podklad pro komunikaci se zákonnými zástupci,
- jako nástroj podporující sebehodnocení dítěte.

Vyhodnocování výsledků vzdělávání vyžaduje úzkou spolupráci všech učitelů.

Plán autoevaluace

- *Systematický a dlouhodobý proces s cílem zajištění kvality předškolního vzdělávání.*

Cíle autoevaluace – zhodnotit naplňování cílů

- oblasti autoevaluace
- cíle autoevaluace
- kritéria autoevaluace
- metody a nástroje pro autoevaluaci
- termíny a frekvence autoevaluace
- odpovědnost učitelů a dalších pracovníků

17. PORTFOLIO

Portfolio je diagnostický a reflexní nástroj, slouží k sledování individuálního pokroku dítěte a plánování další pedagogické práce, je tvořen ve spolupráce dítěte, učitele a rodičů. Materiály jsou ukládány průběžně po celý školní rok a vlastnictvím dítěte, předává se při odchodu z MŠ.

Portfolio obsahuje:

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

VSTUPNÍ ZÁZNAMY

- Pozorování při nástupu (jak zvládá adaptaci, vztah k prostředí, k vrstevníkům, komunikace, hry)
- Informace od rodičů (rodinné prostředí, zájmy dítěte, zdravotní specifika, oblíbené činnosti)

ZÁZNAMY O ROZVOJI DÍTĚTE (průběžná část)

1. Osobnostní rozvoj – sebeobsluha, samostatnost, sebevědomí, regulace emocí, (fotografie, kresby, poznámky učitele).
2. Sociální rozvoj – spolupráce, respektování pravidel, řešení konfliktů.
3. Komunikační kompetence – vyjadřování, poslech, porozumění, požívání slovní zásoby
4. Kognitivní kompetence (poznávání a myšlenkové) – zájem o poznávání, pokusy, řešení problémů, předmatematické dovednosti.
5. Tvořivé a pracovní dovednosti – kresba, modelování, zpěv, tanec, konstrukce, pohybové aktivity.

DOKUMENTAČNÍ ČÁST (konkrétní důkazy)

- Kresby, výrobky, pracovní listy.
- Fotografie z aktivit (hry, projekty, oslavy, výlety).
- Krátké komentáře učitelů („při hře s kostkami dokázal sestavit věž cca 30 cm“).
- Výrobky dítěte.
- Zápisky od rodičů (co dítě baví a společné zážitky).

REFLEXE A HODNOCENÍ

- Pravidelné záznamy učitele 2x – 3x ročně.
- Společná reflexe s dítětem (samo si vybírá co chce do portfolia vložit).
- Sdílení s rodiči (konzultační hodiny – podkladem k rozhovoru).

ZÁVĚREČNÁ ČÁST PŘED VSTUPEM DO ZŠ

- Shrnutí rozvoje dítěte v oblastech.
- Doporučení pro další vzdělávací cestu (co u dítěte podporovat, co potřebuje trénovat).
-

18. PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Pedagogická diagnostika je nedílnou součástí vzdělávacího procesu v MŠ: Cílem je systematicky a dlouhodobě sledovat individuální rozvoj, pokroky a vzdělávací potřeby každého dítěte. Slouží k porozumění a plánování vzdělávací nabídky tak, aby odpovídala principu individualizace, jak jej stanovuje RVP PV. K zaznamenávání a vyhodnocování využíváme informační systém ISOPHY, který umožňuje:

- Evidovat rozvoj dítěte v souladu s očekávanými výstupy a klíčovými kompetencemi RVP PV.
- Uchovávat průběžné záznamy z pozorování, komentáře a další pedagogické poznatky v jednotné podobě.
- Poskytovat přehledné a srozumitelné výstupy o rozvoji dítěte, které slouží jako podklad pro plánování vzdělávací nabídky.
- Připravovat podklady pro konzultace a spolupráci s rodiči.

Diagnostika probíhá průběžně v průběhu celého školního roku 2x-3x za rok, přičemž v závěru školního roku a před vstupem dítěte do základního vzdělávání je zpracováno souhrnné vyhodnocení, které slouží jako podklad pro další vzdělávací cestu dítěte.

19. INTEGROVANÉ BLOKY

SVĚT MĚ A DRUHÝCH

Naše škola (vztahy, pravidla), Každý je jiný, Moje tělo (zdraví), Rodina , Loučíme se s MŠ, Emoce, empatie, Sporty

ZÁMĚR:

Seznamujeme se s prostředím mateřské školy, dětmi i dospělými a také režimem školy. Vytváříme a respektujeme pravidla společného soužití ve škole, ve třídě, při pobytu na zahradě i na vycházce. Učíme se vnímat sebe i své okolí, také o důležitosti mezilidských vztahů, spolupráci a respektu mezi dětmi a dospělými.

Seznamujeme se s tím, že každý je jedinečný, ať už vzhledem chování nebo myšlením.

Učíme se chápat projevy chování, pojmenovávat emoce, rozvíjet samostatnost a ohleduplnost vůči druhým. Uvědomujeme si, že jsme součástí celku, rodiny, třídy a chápeme roli rodiny a domova v životě každého z nás.

Osvojujeme si poznatky o našem těle, jeho zdraví, prevenci proti nemoci a také jak pečovat o své zdraví. Rozeznat pozitivní ale i negativní vlivy na naše zdraví. Rozvíjet tělesnou zdatnost, podporovat zdravou soutěživost a spolupráci. Utvářet pozitivní vztah ke sportovním aktivitám a vytvářet radost z pohybu v létě i v zimě.

Učit se reflektovat své zážitky, navazovat nové vztahy a přijímat změny spojené s přirozeným chodem mateřské školy.

Dítě a jeho tělo

- Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- Naplňuje své biologické potřeby.
- Zvládá základní pohybové dovednosti.
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
- Zvládá sebeobsluhu.
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály.
- Překonává fyzické překážky.
- Má osvojené základní hygienické návyky.
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

Dítě a jeho psychika	- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory. - Orientuje se v základních emocích a pocitech. - Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. - Navazuje a rozvíjí citové vazby. - Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. - Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. - Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. - Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. - Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. - Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. - Rozumí předčítanému textu, vypráví a soustředěně sleduje děj. - Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. - Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností. - Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamenaná je graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. - Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.

Dítě, ten druhý a společnost	- Poradí si v nové situaci. - Začlení se do skupiny. - Přijímá různé sociální role. - Ovlivňuje směřování společné činnosti. - Navazuje a udržuje dětská přátelství. - Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. - Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. - Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. - Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. - Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.

Dítě a svět	- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. - Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. - Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

SVĚT, KTERÝ ROSTE A DÝCHÁ

Rostliny, Zvířata , Koloběh v přírodě , Ochrana přírody (ekologie)

ZÁMĚR:

Podporovat přirozený zájem dětí o přírodu a poznávat svět kolem sebe prostřednictvím prožitku, zkoumání a smyslového vnímání. Pozorovat proměny v průběhu ročního období, včetně poznávání přírodních jevů, změn počasí, určování druhů stromů a jejich plodů, ovoce, zeleniny, polních i lesních plodin, domácích a volně žijících zvířat, seznamování se s lidskou prací a sklizní. Získávání povědomí o důležitých ekologických tématech, jako je koloběh vody, význam přírodních zdrojů pro život na Zemi a potřeba jejich ochrany. Vedení k ohleduplnému a odpovědnému chování – učit se třídit odpad, šetřit vodou a dalšími přírodními zdroji, pečovat o své okolí a aktivně se zapojovat do péče o životní prostředí. Vést k rozvoji úcty k přírodě, zvědavosti, samostatného myšlení i smyslu pro odpovědnost.

Dítě a jeho tělo	- Rozlišuje pomocí všech smyslů. - Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. - Zachovává správné držení těla. - Zvládá základní pohybové dovednosti. - Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. - Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

Dítě a jeho psychika	- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. - Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. - Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. - Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. - Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.

	- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. - Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. - Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. - Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. - Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. - Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. - Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. - Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.

Dítě, ten druhý a společnost	- Navazuje a udržuje dětská přátelství. - Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. - Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. - Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.

Dítě a svět	- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy. - Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. - Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi. - Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. - Udržuje pořádek v blízkém prostředí. - Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. - Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. - Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. - Respektuje různé formy života. - Rozeznává některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

SVĚT VĚCÍ, MYŠLENEK A TECHNIKY

Povolání, Barvy, tvary, Experimenty, výzkumy, okusy, Dopravní prostředky, Moje město

ZÁMĚR:

Přinést dětem možnost objevovat svět v jeho rozmanitosti a souvislostech. Vest děti k vnímání věcí kolem sebe nejen jako předmětů, ale jako výsledku lidské činnosti, myšlenek, tvořivosti a technického myšlení, nabídnout dětem prostor pro rozvoj prostřednictvím zkoumání, tvoření, otázek a sdílení zkušeností. Učit děti vnímat propojení mezi světem věcí, světem myšlenek a tím, jak člověk prostřednictvím techniky mění a utváří svět kolem sebe, rozvíjí v dětech odpovědnost, šetrnost, kreativitu a vztah k lidské práci i životnímu prostředí.

Přiblížit dětem svět práce, lidské činnosti a rozmanitost profesí, které ovlivňují každodenní život. Umožňuje jim pochopit, že za všemi věcmi a službami stojí práce konkrétních lidí, a že každé povolání má svůj smysl, přínos i odpovědnost. Učí děti vnímat hodnotu práce, podporuje rozvoj pozitivních postojů k lidské činnosti a přirozeně rozvíjí sociální dovednosti.

Děti se učí vnímat vlastnosti předmětů – barvu, tvar, velikost a vzájemné vztahy mezi nimi.

Vycházet z přirozené touhy dítěte objevovat, zkoumat a chápat svět kolem sebe, podpořit dětskou zvědavost, tvořivost a schopnost klást otázky, hledat souvislosti a vlastními silami přicházet na odpovědi.

Rozvíjet jejich přirozený zájem o auta, vlaky, lodě, letadla, kola a další dopravní prostředky, prohloubit dětskou orientaci v prostoru a čase, vztah k technice, smysl pro bezpečnost i zodpovědné chování v dopravním prostředí.

Umožnit dětem poznávat prostředí, ve kterém žijí – jeho budovy, ulice, služby, důležité instituce i přírodní prvky. Děti si vytvářejí vztah ke svému městu nebo obci, učí se orientovat v prostoru, všimnout si souvislostí mezi lidmi a prostředím a uvědomovat si, že každý z nás je jeho součástí.

Dítě a jeho tělo	- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. - Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. - Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. - Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. - Navazuje a rozvíjí citové vazby. (Schopnost navazovat a rozvíjet zdravé citované vazby je klíčová pro budoucí život dítěte.

Dítě a jeho psychika	- Vyrovná se s neúspěchem. - Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. - Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. - Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. - Ověří správnost řešení. - Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. - Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. - Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená je graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. - Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. - Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.

Dítě, ten druhý a společnost	- Přijímá různé sociální role. - Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. - Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. - Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. - Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. - Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. - Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. - Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. - Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Dítě a svět	- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. - Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. - Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. - Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. - Respektuje různé formy života. - Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

	- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

SVĚT KULTURY

Kultura , Masopust , Velikonoce , Advent , Mikuláš , Tři králové, Vánoce

ZÁMĚR:

Seznámit děti s rozmanitostí kulturního světa. Rozvíjet schopnost vyjadřovat své dojmy z kulturních zážitků a povzbuzovat v dětech pozitivní emoce spojené s kulturou. Posilovat schopnost vnímat kulturní rozmanitost s respektem a porozuměním. Seznámit děti s různými kulturními zvyky a tradicemi. Podporovat u dětí porozumění kulturním tradicím v České republice i mimo ni. Seznamování dětí s pojmy spojenými s tradicemi. Upevnit si poznatky o ročních obdobích a s nimi spojených svátcích a činnostech. Podporovat zájem o historii, lidovou kulturu a regionální odlišnosti. Vést děti k úctě k tradicím. Rozvíjet tvořivost při výrobě tradiční výzdoby, oblečení, masek apod.

Dítě a jeho tělo	- Zachovává správné držení těla. - Zvládá základní pohybové dovednosti. - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. - Vyhledává příležitosti k pohybu. - Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

Dítě a jeho psychika	- Přijímá a vyjadřuje pozitivní ocenění. - Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. - Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. - Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. - Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. - Ověří správnost řešení. - Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. - Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. - Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. - Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.

	- Rozpozná rým, rytmituje. - Vypráví jednoduchý děj. - Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. - Formuluje instrukce a předá je ostatním. - Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.

Dítě, ten druhý a společnost	- Přijímá různé sociální role. - Navazuje a udržuje dětská přátelství. - Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. - Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. - Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. - Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. - Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Dítě a svět	- Udržuje pořádek v blízkém prostředí. - Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. - Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

SVĚT PŘÍBĚHŮ A FANTAZIE

Dinosauři, Pohádky, Vesmír, Cestování

ZÁMĚR:

Podporovat u dětí rozvoj fantazie, zkoumání, objevování a tvořivosti a vnímat propojení s přírodou, přírodovědnými poznatky a prehistorií. Získat povědomí o způsobu života dinosaurů a důvodu jejich vyhynutí. Vést k rozvoji schopnosti orientovat se v čase a prostoru. Upevnit dovednost naslouchat s porozuměním a seznámit s různými formami příběhů a žánrů. Propojit zážitkové učení s vlastní zkušeností dítěte a jeho aktivním zapojením do činností. Rozvíjet chápání časových, příčinných a prostorových souvislostí v příbězích. Rozvíjet poznatky o planetě Zemi, vesmíru, a získat povědomí o různých zemích světa a možnostech cestování. Naučit se kladně vnímat kulturní hodnoty a odlišnosti. Rozvíjet poznávací schopnosti, spolupráci ve skupině, jazykové dovednosti a vlastní vyjádření.

Dítě a jeho tělo	- Rozlišuje pomocí všech smyslů. - Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. - Zvládá základy grafomotoriky. - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. - Vyhledává příležitosti k pohybu. - Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami. - Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

Dítě a jeho psychika	- Orientuje se v základních emocích a pocitech. - Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. - Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání i v příběhu. - Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. - Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. - Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. - Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. - Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie - Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. - Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. - Formuluje instrukce a předá je ostatním. - Rozliší český jazyk od jiných jazyků. - Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. - Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. - Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. - Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. - Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.

Dítě, ten druhý a společnost	- Přijímá různé sociální role. - Navazuje a udržuje dětská přátelství. - Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. - Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. - Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. - Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. - Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.

Dítě a svět	- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. - Udržuje pořádek v blízkém prostředí. - Respektuje různé formy života. - Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

20. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. Klíčová kompetence k učení

Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje svoje pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení.

- **Při učení využívá strategie pokusu a omylu** (Dítě se nebojí chybovat a má radost z odstranění chyby. Vyhodnocuje své činnosti, přichází na chybu a odstraní ji. V některých případech chybu přijme a využije jako alternativní řešení. Formativní přístup spočívající v oceňování procesu učení, poskytování popisné zpětné vazby pozitivně ovlivňuje učení dítěte. Další podporou je skupinová práce, při které děti sdílejí své nápady a postřehy.)
- **Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost** (Dítě se nejlépe soustředí na základě vnitřní motivace. Pokud je činností zaujaté, nenechá se vytrhnout. K záměrnému soustředění dítě potřebuje znát smysl a cíl činnosti. Dokončuje započatou činnost, a to i pro něj méně atraktivní.)
- **Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje** (Dítě má hlubší znalosti o věcech, činnostech a oblastech, které ho zajímají. Klade otázky, hledá na ně odpovědi, pátrá po příčinách a souvislostech. Hledá vysvětlení jevů, které pozoruje nebo které zažívá. Zajímá se o knihy a dožaduje se jejich čtení. Zajímají ho příběhy vrstevníků, propojuje je s vlastním životem a zkušenostmi. Oceňování iniciativy dítěte, naslouchání jeho názoru, citlivé korigování nesprávného či zkresleného prekonceptu napomáhá dítěti v motivaci k dalšímu poznávání.)
- **Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích** (Dítě používá získané poznatky a zkušenosti v nových souvislostech. Předává je vrstevníkům i svým blízkým. Zvnitřněná pravidla užívá v běžných situacích i ve hře. Podmínkou transferu dovedností, vědomostí, a především návyků do praxe je popisná zpětná vazba, která je dítěti
- poskytována v průběhu činností.)

2. Klíčová kompetence komunikační

Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

- **Vyjadřuje se různými způsoby** (Dítě srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, pocity a názory verbálně i neverbálně, gestem, postojem, pohybem. Projevuje se i různými uměleckými prostředky.)
- **Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny** (Dítě sdílí své zážitky. Hovoří o svých zájmech a očekáváních. Vyjadřuje svá přání. Hodnotí své i skupinové činnosti a výsledky práce. Vyzdvihuje pozitiva a pojmenovává problémy, se kterými se setkala.)
- **Klade otázky a hledá na ně odpovědi** (Dítě projevuje zájem o svět a jeho zákonitosti kladením otázek. Nevyhýbá se ani existenciálním otázkám. Aktivně vyhledává zdroje a informace, kterému pomohou najít odpovědi.)
- **Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává** (Dítě efektivně využívá dostupné prostředky k získávání informací a ke komunikaci. Pracuje s knihami, časopisy, encyklopediemi. Spolu s učitelem využívá k získávání informací nebo vzdálené komunikaci internet.)
- **Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace** (Dítě s respektem a zájmem aktivně naslouchá ostatním. Vede kultivovaný dialog a uplatňuje zásady efektivní komunikace.)

3. Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

- **Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci** (Dítě rozpozná a pojmenuje, co je mu příjemné a co ne. Stanoví si hranice a nedovolí je druhému překročit odmítnutím nebo požádáním o pomoc.)
- **Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého** (Dítě se obrací o pomoc v případě, kdy si neví rady, jak situaci samo řešit nebo cítí obavy.)
- **Pojmenuje vlastní silné stránky** (Dítě na základě svých zkušeností i hodnocení ostatních posuzuje, co se mu daří. Prezentuje své dovednosti a zájmy.)
- **Projevuje důvěru v sebe sama** (Dítě je sebejisté, zapojuje se do her a činností. Přijímá výzvy a projevuje zájem o nové věci. Je hrdé na svou práci i sebe sama, věří svým schopnostem.)
- **Vyjadřuje svůj názor** (Dítě prezentuje svůj názor na prožívané i pozorované situace. Sděluje svůj názor spontánně i na požádání ostatních, vysvětluje ho a obhajuje.)
- **Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým** (Dítě si uvědomuje své vlastní emoce a na jejich základě vnímá emoce druhých. Naslouchá ostatním, podporuje je a pomáhá jim. Problémové situace řeší citlivě, s ohledem na druhé.)
- **Rozlišuje vhodné a nevhodné chování** (Dítě si všímá a posuzuje přiměřenost chování v různých

situacích. Diskutuje o významu projevů vhodného chování a jeho pozitivním přínosu pro společnost, stejně jako o důsledcích nevhodného chování.)

- **Chová se v souladu se základními společenskými pravidly** (Dítě se řídí základními pravidly etikety, ovládá vhodné společenské chování. Rozlišuje mezi chováním doma a ve škole, a chováním ve společnosti.)

4. Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

- **Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí** (Dítě si uvědomuje, že je součástí přírody a že ji svým chováním může ovlivňovat. Vztah k přírodě si vytváří prožitkem z pobytu v přírodě a vhodnými vzory ze svého okolí. Nejde jen o poznávání přírody, ale o porozumění, jak se v přírodě chovat a chránit ji.)
- **Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji** (Dítě diskutuje o tom, jak naše chování ovlivňuje náš život i život dalších generací. V každodenních situacích přispívá svým chováním k udržitelnému rozvoji.)
- **Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí** (V činnostech, o kterých si dítě rozhodlo samo, je zodpovědné za svou volbu a realizaci. Nese důsledky svých rozhodnutí.)
- **Přispívá k fungování společenství v mateřské škole** (Dítě se svým chováním podílí na harmonickém, bezpečném a příjemném klimatu. Prostřednictvím vzájemné podpory, spolupráce a respektu k ostatním přispívá k pocitu zodpovědnosti a sounáležitosti všech zúčastněných.)
- **Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých** (Dítě se podílí na vytváření pravidel, což mu umožňuje jejich lepší pochopení a následné dodržování. Dítě respektuje názor, osobní prostor i volbu ostatních.)
- **Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat** (Rozpoznává a reflektuje nespravedlivé situace a hledá způsoby jejich konstruktivního řešení. Dětem pomáhá k porozumění příčinám a řešení nastalých situací používání popisného jazyka.)

5. Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

- **Přichází s vlastními nápady** (Dítě uplatňuje své myšlenky a nápady, kreativitu při různých činnostech a ve hře. Plánuje, navrhuje, jakým tématům se věnovat, co se chce naučit, co ho zajímá. Přináší nápady na činnosti. Je iniciativní)
- **Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností** (Dítě realizuje činnosti dle vlastních představ či v souladu se zadáním. Vybírá materiál a pomůcky na základě vlastního uvážení i předchozí zkušenosti. Vybírá si partnery ke spolupráci.)
- **Ke změnám přistupuje jako k příležitostem** (Dítě se flexibilně přizpůsobuje změnám plánovaným i nečekaným, pozitivně je přijímá. Podílí se na plánování změn. Kreativně přistupuje k řešení nenadálých změn. Uplatňuje své nápady ke změnám.)
- **Dokáže měnit cesty k dosažení cíle** (Dítě dokáže pro splnění cíle měnit strategie, pomůcky, materiál i tým, se kterým pracuje.)
- **Dokončí, co započalo** (Dítě dokončuje i činnost, kterou si samo nevybralo. Překonává překážky. Prokazuje vytrvalost a odhodlání. V případě potřeby osloví kamaráda)
- **Organizuje a realizuje svoje činnosti** (Dítě si vytvoří plán pro danou činnost, připraví potřebné kroky k jejímu provedení a poté ji uskuteční. Pravidelně hodnotí své činnosti a jejich výsledky. Tím se zlepšuje a zvyšuje svou efektivitu.)
- **Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi** (Dítě vyhledává příležitost ke společné hře a činnostem. Předkládá své návrhy. Domlouvá se s ostatními. Diskutuje o různých možnostech a zvažuje různé pohledy, podílí se na rozhodnutí. Dodržuje domluvené. Přijímá různé role. Uplatňuje své nápady i nápady ostatních.)
- **Spolupodílí se na společných rozhodnutích** (Dítě se aktivně zapojuje do procesu společného rozhodování, vyjadřuje své názory a naslouchá názorům ostatních.)
- **Oceňuje práci i úsilí druhých** (Dítě projevuje uznání a respekt k práci i úsilí ostatních. Vyjadřuje pozitivní zpětnou vazbu.)

6. Klíčová kompetence k řešení problémů

Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace.

- **Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů** (Dítě konstruktivně pracuje s chybou a využívá ji jako příležitost ke zlepšování. Je otevřené novým přístupům a myšlenkám navzdory chybování. Vysvětlí, jak chyba vznikla a napraví ji.)

- **Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti** (Dítě přizpůsobuje své chování a jednání na základě dříve získaných zkušeností. Na základě předešlých výsledků upravuje své metody a strategie tak, aby byly efektivnější.)
- **Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje** (Dítě aktivně hledá vysvětlení jevů, které ho obklopují. Všímá si detailů ve svém okolí, sleduje rozmanitosti, prozkoumává nové prostředí a situace. Bádá, stanovuje si a ověřuje hypotézy, provádí pokusy.)
- **Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací** (Dítě postupuje cestou pokusu a omylu. Vymýšlí řešení problémů, která mohou být i neobvyklá. Nenechá se odradit, hledá a prověřuje nová řešení.)
- **Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli** (Dítě zná cíl, ke kterému směřuje, zvažuje různé možnosti, jejich výhody i nevýhody. Vybírá to nejvhodnější řešení.)
- **Tvořivě pracuje s informacemi** (Dítě hledá, porovnává a ověřuje informace. Sdílí je a diskutuje s ostatními, utváří si vlastní závěry. Prověřuje je na základě vlastní zkušenosti i prostřednictvím dalších zdrojů.)
- **Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů** (Dítě manipuluje s reálnými autentickými předměty a materiály, využívá zdroje z přirozeného prostředí. Vyhledává informace z různorodých tištěných materiálů. Využívá i digitální pomůcky doporučené učitelem)

7. Klíčová kompetence kulturní (KKT)

- ***Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí*** (Dítě si vytváří vztah k uměleckým a kulturním hodnotám, které má ve svém okolí. Seznamuje se s kulturním děním, tradicemi, svátky, regionální uměleckou tvorbou. Vyhledává umělecké objekty ve svém okolí).
- ***Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty*** (Dítě vyjadřuje a sdílí pocity a dojmy, které v něm vyvolaly různé umělecké či kulturní zážitky. Spontánně a autenticky reaguje na různé formy umění. Všímá si zajímavých a hodnotných podnětů. Respektuje subjektivitu vnímání. Dítě promítá své zážitky do spontánních činností a hry.)
- ***Zapojuje se do tvůrčích činností*** (Tvůrčí činnosti jsou pro dítě jedním ze způsobů vyjádření vztahu ke světu a prostředkem komunikace. Dítě vyhledává tvůrčí činnosti odpovídající jeho zájmu, schopnostem a talentu. Proces tvorby je pro něj důležitější a přínosnější než výsledek. Projevuje v nich radost a zaujetí, přinášejí mu pocit uspokojení. Oceňování úsilí, podpora sebedůvěry, plánování a realizace činností jako skupinových a kooperativních pomáhají dítěti odbourávat obavy a nechuť zapojovat se do tvůrčích činností.)
- ***Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních*** (Dítě se seznamuje s jedinečností dětí a dospělých ve svém okolí. Přirozeně přijímá jejich tělesné, kulturní jazykové

i jiné odlišnosti. Spolupracuje se všemi dětmi bez rozdílu. Snaží se porozumět různými způsoby. Pomáhá nově přichozímu osvojit si pravidla, je chápající a respektující. Rozmanitost dětí ve třídě a činnosti, které umožňují zapojení všech, jsou pro dítě obohacující.)

8. *Klíčová kompetence digitální (KDI)*

- ***Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe*** (Dítě využívá digitální technologie jako doplněk k získávání informací a k vlastnímu učení. Doplnjuje si tím informace, které nemůže získat jinak. S pomocí digitální mapy dítě plánuje, prochází nebo kontroluje trasu, zaznamenává značky/piktogramy. Digitální lupu nebo mikroskop používá k prozkoumávání detailů různých objektů. Získané poznatky ze svých objevů porovnává s informacemi z jiných zdrojů a dosavadními zkušenostmi. Výsledky svého bádání ověřuje. K zachycování událostí, činností a změn používá digitální fotoaparát nebo tablet.)
- ***Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.*** (Dítě vnímá digitální technologie, se kterými se běžně setkává, nejen jako zdroj zábavy, ale i jako zdroj informací, užitečného pomocníka v běžných životních situacích, pracovní nástroj nebo prostředek komunikace. Rozlišení užitečnosti a nástrah používání digitálních technologií usnadňují dítěti příběhy, sdílení zkušeností, diskuse. Vizualizace času a nastavení pravidel mu pomáhají regulovat čas strávený u obrazovky. Dítě se seznamuje s působením a riziky reklamy, etickými pravidly.)
- ***Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.*** (Dítě systematicky posuzuje různá řešení, volí to nejvhodnější pro danou situaci. Plánuje a řídí svoje činnosti. Rozpozná podstatné od nepodstatného pro řešení problémů nebo situace. Vybírá, které aspekty problému jsou podstatné pro jeho řešení. Získává, zaznamenává, uspořádává, strukturuje data a informace, předává je druhým. Využívá instrukce vedoucí k cíli. Určuje a dodržuje pořadí jednotlivých kroků. Orientuje se ve čtvercové síti.)

21. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Dítě a jeho tělo

Tělo, smysly a biologické potřeby

Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. (Schopnost vnímat své tělo a co nejpřesněji ovládat jeho jednotlivé části je základem pro veškerý pohyb. Podporujeme pozitivní vztah dětí k vlastnímu tělu a zaměřujeme jejich pozornost na děje, které v něm probíhají. Nabízíme činnosti,

kteře vedou k vnímání sebe sama, k prohlubování znalostí o těle i k šetrnému a bezpečnému přístupu ke svému tělu. Pohybové hry a činnosti orientujeme na seznamování se s vlastním tělem, pojmenovávání jeho částí, včetně vzájemných vztahů a funkcí, i postupné rozeznávání detailů. Výsledky učení v tomto okruhu úzce souvisí s oblastí Dítě a jeho psychika.)

Zachovává správné držení těla. (ovlivňovat správné držení těla dětí a zaměřit se na prevenci vadného držení těla. Vytváříme prostor pro pohybové činnosti. Protahovacími i posilovacími cviky a střídáním pohybových a klidových činností podporujeme u dětí správné držení těla. V případě potřeby volíme korektivní cvičení podle druhu oslabení.)

Rozlišuje pomocí všech smyslů. (kultivujeme zrakové i sluchové vnímání a rozlišování. Vytváříme příležitosti pro poznávání světa také pomocí dalších smyslů – hmatu, čichu a chuti. Vnitřní cití a vnímání dotykem prostřednictvím pokožky celého těla dětem rozšiřují poznatky o těle, jeho poloze, napětí a pohybu.)

Naplňuje své biologické potřeby. (Respektující přístup a vstřícnost k individuálním potřebám dětí je základním předpokladem pro to, aby se děti cítily v mateřské škole bezpečně a příjemně. Je také podmínkou pro rozvoj samostatnosti a sebevědomého chování dítěte.

Pohyb, hrubá a jemná motorika

Zvládá základní pohybové dovednosti. (vytváříme příznivé podmínky a poskytujeme jim prostor, čas a pomůcky pro pohybové činnosti. Podporujeme přirozený pohyb dětí, který rozvíjí tělesnou zdatnost a obratnost, zdokonaluje hrubou a jemnou motoriku, orientaci v čase a prostoru. Využíváme různé formy her a pohybových činností pro posilování osobnostních vlastností a postojů i prosociálního chování dětí.

Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. (nabízíme pohybové činnosti, které vedou k orientaci v prostoru, rozvoji obratnosti a flexibility, bezpečnému zvládnutí pohybu v terénu a dalšímu motorickému učení. Vytváříme příležitosti pro volný i organizovaný pohyb s důrazem na pohyb v přírodě a rozmanitém terénu.)

Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. (v oblasti hrubé i jemné motoriky děti zdokonalují vlastní aktivitou. Koordinace ruky a oka je důležitá pro úspěšné zvládnání mnoha každodenních činností. Propojení vizuálního vnímání s pohyby rukou umožňuje přesnější manipulaci s různými předměty. Podporujeme u dětí spontánní pohyb a nabízíme všestranná a pestrá koordinační cvičení.)

Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (Jemná motorika se pojí s drobnými pohyby a lze ji rozvíjet při zacházení s běžnými předměty a při každodenních činnostech. Zdokonalování v oblasti jemné motoriky se odráží v sebeobsluze dětí, při tvořivých činnostech z rozmanitých materiálů, při používání různých nástrojů a pomůcek. Rozvinutá motorika mluvidel je jedním z předpokladů správné výslovnosti. Jednoduché hry a cvičení určené k rozvoji mluvních orgánů vedou ke zdokonalování pohyblivosti mluvidel a správným artikulačním pohybům. Přispíváme tak k rozvoji řečových dovedností.)

Zvládá základy grafomotoriky. (Grafomotorika je soubor účelně vykonávaných pohybů, které umožní dítěti graficky se projevovat. Odvíjí se od dobře uvolněné paže a ruky i posílených svalů prstů. Tyto dovednosti jsou důležité pro správné držení kreslicího a psacího náčiní i pro přiměřený tlak na něj. Nabízíme dětem různorodé činnosti, které podporují zdokonalování jemné motoriky. Pracovní listy představují až poslední krok při rozvoji grafomotorických dovedností.)

Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. (Spojením pohybu a hudebních výrazových prostředků umožňujeme dětem přirozeným způsobem vyjádřit vlastní pocity. Vzájemné propojení pohybu, rytmu a hudby je dětem přirozené. Přináší jim radost a vede ke zkvalitňování pohybových dovedností, orientace v prostoru a pohybové paměti. Vlastní i společný prožitek pak napomáhá k rozvoji sebedůvěry, ke sdílení a spolupráci dětí i vzájemnému respektu.)

Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. (Podmínkou pro opakování pohybu podle vzoru či pokynu je správná zraková a sluchová analýza a dostatečná schopnost koordinace pohybu. Při kopírování pohybu či provádění pohybu podle pokynu citlivě pracujeme s chybou, průběžně provádíme korekce a následnou úpravu.)

Vyhledává příležitosti k pohybu. (Aktivní přístup dětí k pohybu podporujeme nabídkou pestrých činností, podnětného prostoru a různorodých pomůcek. Preferujeme spontánní pohybové činnosti dětí. Hledáme společně možnosti pohybového vyžití. Povzbuzujeme děti v osobitých přístupech k pohybu. Samozřejmostí je zajištění a kontrola bezpečnosti.)

Praktický život

Zvládá sebeobsluhu. (Předpokladem pro zvládání sebeobsluhy je rozvinutá hrubá i jemná motorika, vizuomotorika a mentální vyspělost. Období, kdy chce dítě dělat většinu činností samo a vše si vyzkoušet, můžeme využít i k rozvoji sebeobsluhy. Trpělivě a důsledně podporujeme automatizaci sebeobslužných návyků.)

Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. (Připravujeme prostředí a pracovní prostory, které podněcují samostatnou činnost dítěte a umožňují i spolupracovat. Nabízíme skutečné a funkční nářadí, nástroje a pomůcky, které jsou ve vhodné velikosti pro děti předškolního věku. Domlouváme pravidla pro jejich postupné ovládání a bezpečné užívání. Volíme činnosti pozitivně ovlivňující vztah dětí k práci, k vědě, technice i životnímu prostředí.)

Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. (Prostředí připravujeme tak, aby podporovalo samostatnost a nezávislost dětí. Dětem jsou všechny sebeobslužné pomůcky plně k dispozici. Motivujeme děti k převzetí vlastní aktivity při řešení různých situací. Iniciativu dětí cíleně oceňujeme, a tak podporujeme vnitřní zájem dítěte o rozvoj vlastní aktivní role.)

Fyzická zdatnost

Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost. (Fyzická zdatnost, tedy schopnost vyrovnat se s vnějšími vlivy a zátěží, je důležitá pro zdraví člověka po celý život. Vytrvalost, sílu a odolnost dětí se optimálně rozvíjí při spontánním pohybu v dostatečně velkém prostoru uvnitř i venku. Zásadní je i široká nabídka pomůcek, které jim poskytnou možnosti k různorodému pohybu.)

Překonává fyzické překážky. (Schopnost překonávat fyzické překážky podporuje sebevědomí dítěte. Vyrovnat se s vnějšími vlivy, překonat nepříjemné pocity a překážky souvisí s psychickou zdatností dětí. Nabízíme dětem hry a činnosti, které jim umožňují koordinovat lokomoci a udržovat stabilitu. Podporujeme spontánní všestranný pohyb dětí.)

Ochrana zdraví

Má osvojené základní hygienické návyky. (Téma hygieny je v předškolním vzdělávání velmi důležité, protože si děti vytvářejí hygienické návyky pro celý život. Z hlediska hygieny a péče o zdraví je potřebné znát své tělo i funkce jeho jednotlivých částí. Zvnitřnění základních hygienických návyků a automatizace jejich provádění jsou důležitou součástí rozvoje dítěte v předškolním věku.)

Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí. (Diskutujeme s dětmi o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy. Seznamujeme děti se zásadami zdravého životního stylu i se základními pojmy užívanými ve spojení se zdravím, pohybem a sportem. Cílem je, aby děti porozuměly základním mechanismům péče o tělo a zdravému životnímu stylu, neboť porozumění je předpokladem pro zvnitřnění návyků péče o zdraví.)

Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. (Pro bezpečné chování dětí jsou základním předpokladem srozumitelná a domluvená pravidla, na jejichž tvorbě se děti podílejí. Při činnostech používáme vhodné ochranné pomůcky a jsme dětem příkladem. Vedeme je také k ochraně svého fyzického soukromí a vnímání integrity, hodnoty a jedinečnosti jejich těla.)

Dítě a jeho psychika

Sebepojetí, autonomie a emoce

Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory. (Postupné osamostatnění dítěte je základní podmínkou rozvoje autonomní osobnosti a připravenosti dítěte na vstup do základního vzdělávání. Respektujeme individuální specifika dítěte v rychlosti a rozsahu osamostatňování. Učitel je klíčovým aktérem v podpoře pocitu pohody dítěte v mateřské škole. Podporujeme osamostatnění tím, že nabízíme dítěti otevřený vztah s učitelem/učiteli jako bezpečný most do dětského společenství a k získání autonomní role dítěte ve skupině. Pozitivně s dětmi ve skupině reflektujeme, pokud se jim podaří odloučit od rodičů na kratší i delší časový úsek. Cíleně oceňujeme schopnost být delší dobu bez přítomnosti rodičů. Posilujeme tak sebevědomí a emocionální samostatnost dítěte.)

Orientuje se v základních emocích a pocitech. (Orientace dítěte v základních emocích a pocitech je klíčová pro jeho socializaci. Nabízíme proto dětem činnosti, při nichž mají zkušenost s jinými osobami, antropomorfizovanými postavami či věcmi, které prožívají určitou emoci. Iniciujeme sdílení, rozhovory s dětmi a diskuse o tom, jak se daní jedinci cítí a jaká může být příčina vysledovaných emocí. Pojmenováváme různé pozitivní i negativní emoce a uvažujeme o nich. Vedeme děti k uvědomění si vlastních emocí, formulování emocionálních potřeb. Poznáváme s dětmi, že emoce jsou přirozenou součástí prožívání a jsou spojeny s fyziologickými projevy. Reflektujeme s dětmi zkušenosti s rozmanitými emocemi, i to, že rozpoznání emocí je základem pro zvládnutí našich pocitů a životních situací.)

Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. (Vytváříme dětem emocionálně bezpečné prostředí, s adekvátním množstvím rozmanitých podnětů, které jim umožní jejich emocionalitu a prožívání kultivovat ve vztahu k sobě i druhým. Využíváme přirozeně vzniklých situací a nabízíme činnosti, které umožní dítěti rozvíjet pozitivní emoční ladění ve vztahu k sobě, druhým dětem a dospělým. Poskytujeme dětem vzory pro vhodné prožívání emocí a způsobů jejich naplňování.)

Navazuje a rozvíjí citové vazby. (Schopnost navazovat a rozvíjet zdravé citované vazby je klíčová pro budoucí život dítěte. Vytváříme příležitosti pro setkávání dítěte s jiným dítětem, setkávání dítěte s dětmi z jiných skupin i tříd. Tím rozšiřujeme jejich možnosti navazovat kamarádské vztahy a citové vazby. V sociální interakci se děti učí překonávat stud, strach, nejistotu a další emocionální bariéry způsobené různými příčinami. Iniciujeme běžný kontakt dětí s dalšími dospělými v mateřské škole.)

Přijímá a vyjadřuje pozitivní ocenění. (Přijmout a vyjádřit ocenění je důležité pro budování vztahů k ostatním i sobě. Individuálně i ve skupině proto pozitivně komentujeme situace, kdy se děti projevují žádoucím chováním. Oceňujeme dítě, když se mu něco podaří, dosáhne svého cíle nebo překoná překážku. Vytváříme tím vzor pro děti, jak reagovat a vyjadřovat ocenění sobě i druhým. Pomáháme dětem formulovat ocenění vlastní činnosti i druhého.)

Vyrovná se s neúspěchem. (Schopnost vyrovnat se s neúspěchem je nesmírně důležitá pro spokojenost v osobním, školním i pracovním životě. Podporujeme proto dítě, aby aktivně vstupovalo do her a různých typů činností a vyvíjelo volní úsilí při dosahování svého cíle. Současně ho podporujeme v tom, aby vnímalo jako přirozené, že ne vše se ihned zdaří a že chyba je přirozená součást učení a našeho života.)

Myšlenkové operace a procesy

Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. (Pravidelnosti, rytmus, symetrie a zákonitosti jsou přirozenou součástí mnoha rovin našeho života. Jejich sledování v rozmanitých prostředích a na různých tématech významně obohacuje rozvoj dítěte. Využíváme běžné situace a prostředí pro jejich uplatnění a sledování. Rozvíjíme hloubku myšlení dítěte tím, že iniciujeme činnosti, při nichž dítě postřehne, určí i využije tyto jevy. Odhalení pravidelností umožňuje dětem určit, jak bude daný vzor nebo řada pokračovat. Využíváme vhodně také situační učení. Při rozeznávání i vytváření pravidelností a rytmů, dbáme na vytváření prostoru pro tvůrčí činnosti dětí a podporujeme jejich fantazii. Pravidelnosti a rytmus jsou základním principem existence živých organismů, včetně pravidelného tlukotu srdce, tepu, dechu. To je užitečné sledovat i na svém těle. Proto tento výstup úzce souvisí s oblastí Dítě a jeho tělo.)

Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. (Dobrou průpravou na životní situace včetně školního prostředí je aktivní vyhledávání vztahů a porozumění souvislostem, především na základě vlastních zkušeností dítěte. Nabízíme různé soubory, kde existují společné a odlišné znaky objektů a dítě je může identifikovat na základě smyslového vnímání. Využíváme příležitosti a předkládáme materiály ke zkoumání, odhalování shodných, podobných či rozdílných znaků. Děti mohou materiály posoudit a posléze pojmenovat shodu, podobu nebo odlišnost.)

Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. (Při posouzení skupiny předmětů či jevů vedeme děti k pozorování a postřehu tak, aby rozpoznávaly, čím jsou předměty, objekty, jevy a situace charakteristické, jakou mají společnou vlastnost. Můžeme využít každodenních situací, pohádek, příběhů a pobytu venku. Cíleně zařazujeme také vytřídění objektů, které danou vlastnost nemají. Při vzdělávacích aktivitách se děti učí zdůvodnit své řešení a argumentovat.)

Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (Využíváme a navozujeme situace, kdy lze posoudit reálnost jevů i vlastností, a tím lépe porozumět světu a dění v něm. Vedeme děti k posouzení jisté míry pravděpodobnosti na jednoduchých příkladech. Tak vytváříme základ pro vnímání pravděpodobnosti jevů. Je velmi cenné se věnovat i zdůvodnění, a tím u dětí budovat základy argumentace. Jde o příležitosti k rozvíjení a posílení kauzálního a kritického myšlení.)

Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání i v příběhu. (Soustředíme se na prvotní vnímání kauzality, kdy dítě získává cennou zkušenost s příčinou a důsledkem při každém svém jednání. Podporujeme kauzální myšlení při různorodých činnostech v běžných situacích a při hře.)

Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. (Ve spontánních činnostech, nepřímo řízených i řízených, se objevují takové, ve kterých děti pracují s jednou či více podmínkami. Tyto podmínky mívají podobu mluveného slova, obrázku nebo gesta. Při komunikaci s dětmi je důležité si uvědomit, jak složitý/jednoduchý jazyk používáme, včetně toho, s jakým počtem podmínek pracujeme. Při vytváření společných pravidel pro život v dětském společenství si nejprve stanovíme podmínky, které považujeme pro dobré soužití za podstatné a následně z toho vyvozujeme pravidla.)

Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (Rozvíjení analytického a syntetického myšlení zvyšuje schopnost řešit běžné situace a problémy, rozhodovat se racionálně. Tím posiluje sebedůvěru a samostatnost dítěte. Myšlenková analýza a syntéza vede k hlubšímu porozumění světu a jeho fungování, podporuje tak schopnost se v něm lépe orientovat. Využíváme situace a činnosti, které vyžadují zrakovou nebo sluchovou analýzu a syntézu, střídáme zadání ústní i zadání s předlohou.)

Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (Pro podporu konstrukčního myšlení je nutné střídání činností s předlohou i s využitím fantazie. Nabízíme dítěti možnosti skládání obrázků v rovině a sestavování objektů v prostoru. Předpokladem pro žádoucí individualizaci je vytvoření podmínek pro hru se skládačkami a stavebnicemi různého druhu. Jejich pestrá nabídka vytváří prostor pro vlastní výběr dítěte, který je podstatný pro jeho motivaci, navíc tím umožňujeme různé způsoby práce, a tak i různý způsob konstrukčního myšlení.)

Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. (Nabízíme hry a činnosti, které dávají možnost pro uplatnění strategie. Při opakování konkrétní hry si dítě upevňuje pravidla a postupně se s nimi ztotožňuje. V tomto procesu učení je prostor pro vytváření herních strategií. Na základě zkušeností a analogie vedeme děti k předvídání situací. Jednání dítěte je dobrou příležitostí pro pozorování jeho pokroků. Naučí-li se dítě hrát pexeso s určitým druhem obrázků, analogicky bude umět hrát i jiné pexeso. Zásadní pro možnost vytváření strategií je individualizace při zvolení obtížnosti zadání.)

Ověří správnost řešení. (Ověřování správnosti řešení rozvíjí u dětí kritické myšlení i vhodnou práci s chybou. Při ověřování vlastního řešení se učí analyzovat a hodnotit vlastní práci. Případné nalezení chyb dává dětem příležitost učit se, jak chybu napravit. To je velmi významné jako podpora učení, samostatnosti a odpovědnosti. Umožňujeme dítěti ověřovat svá řešení pomocí manipulace, nejen odhadem. Podporujeme ověřování správnosti řešení ve skupinových činnostech, čímž rozvíjíme sociální a komunikační dovednosti dětí. Dáváme příležitost k vrstevnickému učení.)

Představivost, fantazie , tvořivost

Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. (Schopnost využívat svou představivost, fantazii a tvořivě přistupovat k různým úkolům a situacím je důležitým předpokladem pro úspěch dítěte v učení i běžném životě. Vytváříme příležitosti a podněty, které budou stimulovat zájem dítěte o rozmanité způsoby vyjadřování představ (umělecké, literární, pohybové, polytechnické). Podněcujeme u dítěte zájem o zachycování skutečnosti ze svého okolí a vyjadřování svých vjemů pomocí různých technik i s využitím digitálních technologií. Vytváříme atmosféru podporující hluboké zaujetí dítěte pro činnost a podporujeme individuální vyjádření dítěte. Návazně na realizaci práce dětí (individuální i skupinové) podporujeme interpretaci a reflexi výstupu činnosti dítěte. Iniciujeme sdílení nad tvorbou mezi dětmi a oceňujeme individuální vyjádření dětí.)

Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (Seberealizace dítěte, tedy vyjádření prostřednictvím vlastní fantazie, podporuje jeho učení a naplňuje jeho potřeby. Nenarušujeme tvořivý proces dítěte. Ve vhodných situacích podporujeme fantazii dítěte otevřenými otázkami, které stimulují další rozvoj fantazijních představ či činností. Vytváříme prostor pro sdílení výsledků činností dětí mezi sebou. Tím obohacujeme zkušenosti dětí a rozvíjíme jejich tvořivost. Připravujeme pro děti širokou paletu vyjadřovacích prostředků, materiálů a technik. Poskytujeme dětem podnětným prostředím otevřené příležitosti pro zkoumání materiálů, experimentování a tvorbu v návaznosti na jejich vnitřní potřebu vyjádření.)

Jazyk a řeč

Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. (Řeč má pro vývoj dítěte mimořádný význam. Slouží jako nástroj myšlení, ovlivňuje poznávání a učení. Je důležitá pro utváření sociálních vztahů, pro orientaci a fungování v lidské společnosti. Ve spolupráci s rodinou stimuluje přirozený vývoj řeči dětí, jejich řečové dovednosti. Tím minimalizujeme vznik či rozvoj řečových vad a poruch, napomáháme odhalení nesprávného řečového vývoje u dětí.)

Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. (Bohatost jazyka umožňuje dítěti lépe a přesněji se vyjadřovat. Slovní zásoba je důležitá pro kvalitní a srozumitelnou komunikaci.

Podporujeme děti v obohacování slovní zásoby a v jejím aktivním používání. Vedeme děti k rozšiřování množství slovních obrátů. Vytváříme příležitosti pro sociální interakce a konverzace.)

Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (Komunikace je jednou z nejdůležitějších lidských schopností. Podporou správného a srozumitelného vyjadřování odstraňujeme či minimalizujeme případné překážky ve vzdělávání a socializaci dítěte. Pestrou nabídkou a různými strategiemi podporujeme řeč dětí a komunikaci. Ve spolupráci s rodiči řešíme správnost jazykových dovedností dítěte.)

Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (Paměť je schopnost uchovávat a vybavovat si informace a vjemy. Dobře rozvinutá paměť má vliv na celkový průběh vzdělávání a je nezbytná pro fungování v běžném životě. Kultivováním sluchové paměti zefektivňujeme proces zapamatování a vybavování. Zvyšujeme také kapacitu krátkodobé i dlouhodobé paměti.)

Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (Sluchové vnímání ovlivňuje řeč, myšlení a je nástrojem komunikace. Důležité je, aby děti zvládly nejen naslouchat sdělení, ale také mu porozuměly a správně ho interpretovaly. Během každodenních činností i prostřednictvím her napomáháme kultivaci sluchového vnímání a rozlišování.)

Rozpozná rým, rytmizuje. (Zařazováním rytmtů, rytmizací a reprodukcí rytmtů rozvíjíme osvojování jazyka. Využívání rytmtů obecně podporuje efektivnější zapamatování.)

Vypráví jednoduchý děj. (Soustředěné sledování příběhu či vyprávění, porozumění slyšenému a zapamatování si děje patří k základním předpokladům pro vyprávění. Vyprávěním se vracíme ke společným prožitkům.)

Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (Pro akceptování slovních i obrazových instrukcí je nutné, aby se na ně dítě soustředilo a dostatečně jim porozumělo. Porozumění průběžně ověřujeme. Postupně zařazujeme i složitější instrukce z hlediska obsahu i struktury.)

Formuluje instrukce a předá je ostatním. (Schopnost formulovat instrukci v různých situacích a činnostech je důležitá pro učení dítěte i pro jeho interakci s druhými. Komunikační schopnosti se rozvíjejí při předávání informací a instrukcí mezi dětmi. Vytváříme dostatek příležitostí, kdy se dítě postupně nápodobou učí zpracovat a zformulovat instrukci pro druhé.)

Rozliší český jazyk od jiných jazyků. (Děti připravujeme na život ve vícejazyčné společnosti. Využíváme přirozených situací, které přináší život dítěte i konkrétní dění v mateřské škole. Umožňujeme dítěti získat zkušenost s jazykovou rozmanitostí v naší společnosti a uvědomit si existenci jiných jazyků.)

Předčtenářské dovednosti

Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. (Při výběru knih dětmi sehrává rozhodující úlohu podnětné prostředí, ve kterém mají k dispozici pestrou nabídku knih, vhodný prostor. Důležitý je i náš přístup ke knihám a ke čtení. Čtenářské koutky a knihovny jsou dětem vždy přístupné a podněcují pozitivní vztah ke knihám a časopisům. Knihy a další textové i obrazové materiály jsou dětem k dispozici ve vnitřním i venkovním prostředí.)

Rozumí předčítanému textu, vypráví a soustředěně sleduje děj. (Zaměřujeme pozornost k soustředěnému sledování a porozumění příběhu. Vytváříme prostor k tomu, aby děti příběh prožily, pochopily hlavní myšlenku a zařadily ji do kontextu svého vlastního života. Podporujeme děti v následné reprodukci děje.)

Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. (Analýzou děje přispíváme k jeho hlubšímu pochopení. Využíváme děj k rozpoznávání charakteristik postav a jejich vztahů, k rozlišování dobra a zla. Dávame dětem prostor pro vyjádření vlastního porozumění děje, hodnocení jednání postav i průběhu děje. Motivujeme děti k vyjádření shod či rozdílů mezi tím, co čteme a jejich vlastními zkušenostmi.)

Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. (Předvídání děje z obrázku, dokončování příběhu i jiné čtenářské strategie pomáhají dětem lépe porozumět textu. Na základě probíhajícího děje si při čtení neustále vytváříme představy a očekávání o tom, jak se příběh dál vyvine a porovnáváme ho s textem. Podporujeme děti v aktivním přístupu k různým textům a práci s nimi.)

Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. (Pro dobrou orientaci v běžném životě je užitečné dětem postupně ve vhodných situacích zprostředkovat porozumění jednoduchým symbolickým jazykům, piktogramům i znakům.)

Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. (Vyhledáváme příležitosti k častému předčítání. Společně s dětmi využíváme knihy, časopisy a jiné textové či obrazové materiály. Do čtenářských chviliek zařazujeme reflexi, kdy mají děti možnost vyjádřit svůj názor, sdílet své pocity a rozhodovat se, co chtějí dál číst nebo co se potřebují dále dozvědět. Vytváříme respektující prostředí, ve kterém mají děti zájem reagovat na texty, vyprávět, vyjadřovat a sdílet své zážitky.)

Předmatické představy

Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností. (Využíváme situace a zařazujeme činnosti na různá témata tak, aby se dalo provádět párování, třídění a vytřídění. Dítě zkoumá objekty z pohledu různých vlastností jedním nebo více smysly. Hledá dvojici, která k sobě významově patří nebo je shodná (páruje). Na základě svého pozorování a zkoumání vytváří skupiny objektů (třídí). Vybírá objekty dané vlastnosti nebo určuje ty, které danou vlastnost nemají (vytřídí). Nabízíme náměty

a situace, kde dítě může hledat různé varianty sestav, pořadí a provádět změnu pořadí. Rozvíjíme tak jeho schopnost kombinovat.)

Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. (Na příkladech ze života dětí i činností v mateřské škole vedeme děti k rozpoznávání a uspořádávání objektů podle různých posuzovaných vlastností. Zařazujeme chronologické uspořádání děje, pracovního postupu, denního cyklu. Soustředíme se i na rozfázování děje. Podporujeme rozvoj informatického myšlení.)

Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. (Zaměřujeme se na určení počtu reálných předmětů a postupně zařazujeme zástupné modely (prsty, puntíky na hrací kostce, žetony). Rozmístění předmětů záměrně měníme tak, aby dítě nefixovalo počet předmětů na jejich rozmístění (vzor hrací kostky). Podporujeme v různých situacích vazbu „kolik – tolik“, která je pro vnímání stejného počtu zásadní. Respektujeme individuální způsob určení počtu, sledujeme u dítěte vývojovou řadu: hmat, metoda prodlouženého prstu, zrak. Při určování počtu pracujeme i s pohybem a zvukem.)

Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamenaná je graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. (Upřednostňujeme manipulaci s drobným materiálem před grafickým záznamem. Respektujeme osobitý způsob určování množství. Grafické záznamy počtu (čárky, kolečka, hvězdičky) zavádíme bez použití číslic, a tak podporujeme upevnění vazby „kolik – tolik“. Ta je podstatná pro průpravu na matematiku v základním vzdělávání.)

Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary. (Zaměřujeme se na rozlišení a popis vlastností objektů, který je základem pro objevování společných/odlišných znaků geometrických objektů. Respektujeme předmětné pojmy (střecha, věžička, měsíc, pyramida). Učitel důsledně odlišuje pojmenovávání prostorových objektů od názvů rovinných útvarů (3D objekt ze stavebnice není trojúhelník).)

Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. (Orientace v prostoru je pro dítě prvotní, nejprve dítě vztahuje vše vůči sobě a vlastnímu tělu. Orientaci v rovině zařazujeme postupně, nejprve na obrázku, na volné ploše, pak v mřížce a tabulce. Zařazujeme vzájemnou polohu dvou a více objektů v prostoru a v rovině podle obtížnosti (nad, pod, v, mezi, na, u, nahoře, dole, vedle). Relativní pojmy (vpravo od, vlevo od, před, za) je třeba vyhodnotit vzhledem k situaci (vůči které mnohdy obhájí řešení dítěte, a můžeme tak předejít nedorozumění.)

Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. (Nabízíme předlohy podporující rozvoj zrakové a sluchové analýzy, vnímání vztahů a souvislostí, využívání zkušeností a zručnosti dítěte. Pracujeme s rovinnou

předlohou 3D objektu (pohled na objekt z jedné strany, fotografie, kresba v perspektivě). Podporujeme tak čtení prostoru z roviny jako důležitou průpravu pro prostorové vidění.)

Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování. (Porovnávání objektů je jednou ze základních činností. Děti si volí různá kritéria pro porovnávání, a zkoumají vlastnosti předmětů, jevů a postav. Podporujeme vytváření představ dítěte o míře objektů na základě vlastních zkušeností a fyzických manipulací. K měření využíváme vlastního těla dětí (kroky, stopy, lokty, pídě) a příhodných objektů (stuha, provázek, kyblík, krabice). V případě pokládání základů pro měření je dominantním znakem velikost objektů. Můžeme ji vnímat v podobě délky, obsahu či objemu. Ve všech zmíněných případech volíme reálný objekt jako vhodnou „jednotku“ (špejli, kartičku, hrnek).

Dítě, ten druhý a společnost

Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

Poradí si v nové situaci. (Sledujeme situace, které jsou pro dítě nové. Pozorujeme, jak se zorientuje, jak vyhodnocuje podmínky a zda volí vhodná řešení. Doprovázíme ho celým procesem vyrovnávání se změnou. Iniciujeme situace, ve kterých může dítě prohlubovat získané dovednosti. Podporujeme jeho interakci s dalšími dětmi i dospělými. Specificky doprovázíme dítě po dobu adaptace v mateřské škole a dalšími důležitými momenty přechodů či změn.)

Začlení se do skupiny. (Vedeme děti k odpovědnosti za své jednání ve vztahu k druhému a za své rozhodování. Vytváříme příležitosti pro dítě, kdy může přijmout a spoluvytvářet společná pravidla, zvyklosti a prostředí, a tak podporujeme začlenění a sounáležitost. Podporujeme u dětí prosociální chování k ostatním lidem a vytváření postojů jako jsou tolerance, respekt, empatie.)

Přijímá různé sociální role. (Vytváříme příležitosti, ve kterých děti mohou přijímat různé role. Podporujeme děti v porozumění a přijetí autorit na základě vlastní zkušenosti s vedoucí rolí, rolí podřízenou i rolí na stejné sociální úrovni.)

Ovlivňuje směřování společné činnosti. (Vytváříme příležitosti, kdy děti spolurozhodují o činnostech či společném programu. Pozorujeme a podporujeme děti při kooperativních a spontánních činnostech. Podporujeme zájem dítěte účastnit se rozhodování o společných činnostech. Vedeme děti k odpovědnosti za svá rozhodnutí v rámci rozhodovacího procesu ve skupině a třídě.)

Navazuje a udržuje dětská přátelství. (Vytváříme příležitosti pro poznání charakteristik kamarádství, přátelství a vzájemných vztahů. Umožňujeme dětem z různých skupin společná setkávání pro poznávání,

vytváření a posilování vzájemných vztahů. Diskutujeme s dětmi o významu přátelství pro lidský život. Hovoříme o hranicích v přátelství, o bezpečných vztazích, důvěře i ochraně před nezdravými vztahy.)

Základy etiky a morální hodnoty

Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. (Využíváme prožité i modelové situace, které jsou důležité v životě dítěte. Dětem tak přibližujeme způsoby zdvořilého chování a vhodné interakce mezi lidmi. Vytváříme příležitosti pro vyzkoušení a osvojení vzorců vhodného vystupování v kontaktu s dospělými i dětmi v různých sociálních rolích.)

Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. (Hovoříme s dětmi o hodnotě věcí kolem nás. Společně s dětmi hledáme jednotlivé příklady, jak věci vznikají. Zdůrazňujeme také to, že za jejich existenci je lidská práce a spotřebované přírodní zdroje. S dětmi zdůvodňujeme, proč jsou hračky, pomůcky a věci pro nás prospěšné. Vedeme děti k respektu a udržitelnému chápání materiálních hodnot oproti konzumnímu přístupu k věcem.)

Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. (Reflektujeme s dětmi potřeby jednotlivců i nás jako společenství. Pomáháme dětem rozpoznat jejich vlastní potřeby a naplňovat je s ohledem na ostatní. Využíváme běžných situací a činností k reflexi vzorců chování dětí ve skupině. Společně s dětmi vytváříme vlastní pravidla a vyhodnocujeme jejich efektivitu. Oceňujeme, pokud někdo jedná spravedlivě. Učíme se nahlížet otázky spravedlnosti v různých situacích kolem nás. Pravidla společenského soužití vnímáme jako široký pojem, pod který patří sociální pravidla, morální hodnoty, práva, povinnosti a odpovědnost každého v aktuální situaci a své roli.)

Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. (Hra má edukativní přínos pro děti, protože jim umožňuje rozvíjet celé spektrum dovedností. Patří k nim také osvojování, vytváření a dodržování pravidel. Předpokládáme, že pokud se naučí děti dodržovat pravidla her, spontánních i řízených činností, bude se to promítat i v dodržování pravidel v běžném životě. Při tvorbě pravidel spolupracujeme s dětmi, dbáme na jejich přiměřené množství, konkrétní a pozitivní formulaci, srozumitelnost a kontrolovatelnost. Učitel je dětem při dodržování pravidel příkladem, průběžně na konkrétní situaci ověřuje porozumění pravidlům, pozitivně hodnotí jejich dodržování.)

Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. (Iniciujeme činnosti, ve kterých děti zaujímají stanovisko, formulují a obhajují svůj názor, reflektují jej ve vztahu k druhým a navrhují jeho úpravy. Podporujeme děti v naslouchání druhému a řešení konfliktů prostřednictvím sdílení svých názorů, formulování potřeb a domluvy.)

Svět lidí a kultury

Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. (Podporujeme rozvoj povědomí dítěte o místě, kde žije. Napomáháme rozvoji kladného vztahu dítěte k obci, regionu a zemi.)

Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. (Mateřská škola je otevřenou institucí, je součástí komunity a obce. Spolupodílí se na akcích a slavnostech, které podporují kulturní tradice a zvyky, setkávání a mezigenerační vztahy.)

Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. (Vycházíme z rozmanitosti dětí a dospělých v naší třídě a mateřské škole. Reflektujeme ji s dětmi jako přirozenou charakteristiku v naší společnosti a zdroj pro náš rozvoj. Vyhledáváme příležitosti pro seznamování dětí s různými aspekty rozmanitostí lidí, rodin, generací, kultur, jazyků, zemí a tradic. Škola vytváří prostředí podporující respekt, porozumění a otevřenost vůči různorodosti každého jeho člena. Přirozeně vzniklé situace využíváme k tomu, abychom u dětí posilovali otevřený a respektující postoj k rozmanitosti.)

Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. (Využíváme přirozeně vzniklých situací. Pomocí situačního učení a dramatických činností pomáháme dětem porozumět reálným situacím, s nimiž se mohou potkat v běžném životě. Upozorňujeme na možná rizika a diskutujeme o způsobech, jak se zachovat s ohledem na vlastní bezpečí. Spolupracujeme s odborníky zaměřujícími se na bezpečné chování v rizikových situacích.)

Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. (Diskutujeme s dětmi o tom, co jsou citlivé informace a komu je můžeme sdělit. Téma sdílení informací je důležité i v souvislosti s bezpečností ve virtuálním prostředí. Ve spolupráci s rodinou hovoříme o specifikách využívání aplikací a sociálních sítí v předškolním věku, seznamujeme děti s možnými riziky.)

Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (Nabízíme příležitosti pro tvůrčí výtvarné činnosti, podporujeme experimentování s barvami, materiály, technikami a podněcujeme tak různé vyjadřovací možnosti dětí. Využíváme výtvarný projev dětí jako komunikační prostředek. Aktivizujeme smyslovou citlivost, vnímání, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Hledáme estetické hodnoty v běžných životních situacích, přírodě, městech a obcích, v médiích.)

Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. (Využíváme činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování různých rolí. Vytváříme prostředí inspirující děti k improvizaci a ke spontánní dramatické hře ve skupině.)

Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (Nabízíme příležitosti pro tvůrčí výtvarné činnosti, podporujeme experimentování s barvami, materiály, technikami a podněcujeme tak různé vyjadřovací možnosti dětí. Využíváme výtvarný projev dětí jako komunikační prostředek. Aktivizujeme smyslovou citlivost, vnímání, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Hledáme estetické hodnoty v běžných životních situacích, přírodě, městech a obcích, v médiích.)

Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (Nabízíme příležitosti pro tvůrčí činnosti a podporujeme experimentování s rozmanitými materiály. Podporujeme tvoření z improvizovaných, tradičních a přírodních materiálů. Podporujeme fantazii dětí, kultivujeme estetické vnímání a třibení vkusu.)

Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (Využíváme běžné situace a příležitosti pro rozvoj zručnosti dětí, nabízíme k tomu reálné nástroje a nářadí, dbáme na bezpečnost. Poskytujeme náměty pro konstrukční, robotické a polytechnické činnosti. Využíváme hry, didaktické pomůcky a vhodná robotická zařízení.)

Dítě a svět

Poznávání světa a přírody

Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. (Poznáváme školu, její okolí, obec. Seznamujeme děti s místem, kde žijí. Využíváme častý pobyt venku pro přímý kontakt dětí s přírodou.)

Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy. (Vytváříme příležitosti pro získávání prožitků a osobních zkušeností dětí. Slovně popisujeme okolí, činnosti, jevy, a tím vytváříme základ pro znalosti a bohatou slovní zásobu)

Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. (Zařazujeme poznávací, zážitkové, badatelské, experimentální, projektové i produktivní činnosti zaměřené na poznávání okolního světa a přírody.)

Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. (Nabízíme dětem badatelské a zážitkové činnosti, které podporují přirozený zájem o pozorování, zkoumání, hledání principu, vlastností a způsobu fungování věcí a jevů. Společně s dětmi hovoříme o procesu a výsledcích naší činnosti, pojmenováváme jevy a děje.)

Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi. (Volíme činnosti pozitivně ovlivňující vztah dětí k vědě, technice a životnímu prostředí. Podporujeme zájem dětí o poznávání přírody a světa techniky. Využíváme přirozené podněty, situace i osobní příklady dospělých. Postupně seznamujeme děti s možnostmi využití digitálních technologií, jejich účelem a přínosem.)

Životní prostředí a jeho ochrana

Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. (Pozorujeme a objevujeme rozmanitost a změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Porovnáváme různá přírodní prostředí a jejich proměny i v důsledku činnosti člověka. Podporujeme schopnost dětí přizpůsobovat se změnám v přírodě i ve svém okolí.)

Udržuje pořádek v blízkém prostředí. (Vedeme děti k samostatné péči o prostředí v mateřské škole a v blízkém okolí. Dáváme dětem možnost prožít pocit radosti z vlastní i společné práce a jejích výsledků. Zdůvodňujeme význam udržování pořádku pro nás i životní prostředí.)

Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. (Nabízíme činnosti přispívající k péči o životní prostředí a podporujeme porozumění jejich významu.)

Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. (Vedeme děti k osobní zodpovědnosti a vytváříme příležitosti k aktivnímu zapojení při udržování a utváření životního prostředí. Spolu s dětmi rozlišujeme, která činnost může zdraví okolního prostředí podporovat a která poškozovat.)

Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. (Vytváříme příležitosti pro pracovní, pěstitelské a chovatelské činnosti. Podporujeme pozitivní vztah a sdílenou radost při péči o rostliny a živočichy.)

Respektuje různé formy života. (Vedeme děti k poznávání rozmanitých forem života. Nabízíme činnosti umožňující respektující přístup, přispívající k péči o životní prostředí a podporujeme porozumění jejich významu.)

Bezpečné chování

Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. (V modelových situacích a rozmanitých činnostech se děti učí rozeznávat možná rizika, seznamovat se s bezpečnostními pokyny a správně na ně reagovat.)

Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout. (Vytváříme různé modelové situace, ve kterých se děti učí rozeznávat nebezpečí. Diskutujeme, jak je vhodné se v konkrétní situaci chovat a vyhnout se nebezpečí.)

Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. (Při pohybu mimo mateřskou školu učíme děti se chovat bezpečně. Nabízíme činnosti a modelové situace na téma dopravy a dopravních situací.)

Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami. (Seznamujeme děti s možnými riziky, způsoby ochrany, přivolání a poskytnutí pomoci. Využíváme znalosti a zkušenosti dětí.)

Počet příloh: Formulář – Třídní vzdělávací program

Formulář – Evaluace dle klíčových kompetencí

Formulář – Evaluace dle očekávaných výsledků (klíčových kompetencí)

Formulář- Evaluace tematického bloku

Formulář – Portfolio dítěte

V Javorníku 26.8.2025